

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni dnevi in prazniki. — Inzerati do 30 petič & Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO

LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE: celjako uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 308. Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.851.

Prva konferenca gospodarske Male antante

Sestala se bo meseca septembra v Pragi — Važni predlogi jugoslovenske vlade — Diplomatska pogajanja so že v teku

Praga, 28. avgusta. r. Tukajšnji vladni listi poročajo, da se bo meseca septembra sestala v Pragi k svoji konferenci gospodarska Mala antanta. Vlade držav Male antante marljivo pripravljajo gradivo za to prvo zasedanje gospodarske Male antante, ki naj položiti temelje še tesnejšemu medsebojnemu sodelovanju. Kakor poroča »Narodna Politika«, je jugoslovenska vlada svoje predloge že sestavila in pripravila za razpravo. Ti predlogi se

nanašajo na tranzit blaga, na sodelovanje paroplovnih družb, na izenačenje železniških tarif, tako za osebni, kakor za tovarni promet, na ukinitve konzularnih vizumov v medsebojnem prometu v vseh treh državah, na olajšave za tujski promet v državah Male antante, ki naj se postavijo na recipročno osnovo. Končno bo stavila jugoslovenska vlada predloge glede sodelovanja vseh treh Narodnih bank. Jugoslovenska vlada bo predložila

praški konferenci gospodarske Male antante posebno pogodbo v pogledu gospodarskega sodelovanja Male antante ter je že naročila svojim poslanikom v Pragi in Bukarešti, da s tamšnjimi vladami razpravljajo o teh predlogih. Vsekakor pričakujejo, da bo praska konferenca gospodarske Male antante zelo važne uspehe, ki bodo poglobili medsebojno gospodarsko odnose ter jih postavili na čvrsto osnovo.

Dr. Emil Gavril

Rogaška Slatina, 28. avgusta. r. Včeraj popoldne okrog 2. je nenadoma preminul, zadet od kapi, senator dr. Emil Gavril. ki se je že 14 dni mudil na odmoru v Rogoški Slatini. Dopoldne ob 11. je bil skupno z ministrskim predsednikom dr. Srškičem, njegovo soprogo, z g. Besarovičem in še nekaterimi drugimi znanci na izletu. Dr. Gavril je bil izredno dobro razpoložen in nihče ni niti slutil, da bi se tako naglo pretrgala nit njegovega življenja. Na splošno presenečenje pa mu je od lasti postalo nenadoma slabo in točno ob 2. ga je zadel kap ter je takoj izdihnil na rokah ministrskega predsednika dr. Srškiča in njegove soproge. O čerki je bil takoj obveščen ravnatelj v vilišča, ki je takoj poslal osebje, da je truplo pokojnik preneslo v »Ljubljanski dom«, kjer je bil pokojnik dr. Gavril nastanjen. Na mrtvaški oder pokojnika je prvi položil kito cvetja ministrski predsednik g. dr. Srškič.

Ves čas svojega bivanja v Rogoški Slatini se je počutil pokojnik dr. Gavril zelo dolro, vsak dan je hodil na sprehod in je bil vedno dobro razpoložen. Truplo pokojnega bo danes prepeljano v Veliki Beč-

kerek. Predsednik vlade g. dr. Srškič je odredil, da se v njegovem imenu položi na krsto lep, velik venec. Prav tako so tudi drugi pokojnikovi prijatelji zasuli njegovo krsto s cvetjem in venci. Vest o smrti dr. Gavril se je naglo razširila med gosti in domačim prebivalstvom ter izzvala povsod globoko žalovanje nad smrtjo moža, ki je bil po svojih delih in svojih borbah za jugoslovensko narodno in državno uedinjenje znan tudi pri nas.

Pokojnik dr. Gavril je bil star 72 let. Rodom je bil iz Velikega Bečkereka, kjer je leta 1890 otvoril odvjetniško pisarno. Ob enem je začel aktivno sodelovati v politiki ter je bil eden izmed voditeljev jugoslovenskega pokreta. Kot predstavnik vojvodinskih Srbov je bil vedno v prvih vrstih narodnih bojev, zaradi česar so ga avstroogrske oblasti ljuto preganjale. Udeleževal se je tudi publicistično in novinarsko ter je pokrenil več listov in revij. Za svoje zaslužno nacionalno delovanje je postal član senata, v katerem so bili njegovi govori vedno veliki dogodek. Jugoslavija mu bo ohranila najčastnejši spomin!

Usoda Albanije na kocki

Francoski tisk pripisuje italijanskemu ultimatu Albaniji zgodovinski pomen — Italija se pripravlja na okupacijo Albanije

Pariz, 28. avgusta. r. V tukajšnjih diplomatskih in političnih krogih skrbno zasledujejo razvoj odnošajev med Italijo in Albanijo, kateri je, kakor smo že poročali, stavila Italija ultimativne zahteve v pogledu notranje uprave, šolstva, vojaštva in financ. Zahteve Italije gredo za tem, da se izloči v Albaniji vsak tuji vpliv in Albanija docela pretvori v italijansko kolonijo. »Action Française« razpravlja v zadnjih številki o teh italijanskih zahtevah in piše med drugim:

Nobenega dvoma ni, kam meri akcija Italije. Če Albanija sprejme italijanske zahteve, potem bo postala popoln vazal Italije. To je v ostalem docela v skladu s politiko, ki jo vodi Italija v Albaniji. Na drugi strani pa je vprašanje, kako bodo mogli Albanci, med katerimi še živi spomin na borbe Skenderbege za svobodo Albanije, pristati na to, da jih poitalijančijo in ali

bo albanska vlada mogla pridobiti narod za take ogromne žrtve. V vsakem primeru je položaj sedanjih oblastnikov v Albaniji skrajno delikaten, ker so mnenja, da brez italijanske finančne podpore ne morejo izhajati. Kar se tiče Italije, je v mnogo ugodnejšem položaju. S tiranskim paktom si je osigurala gotove pravice v Albaniji, ki v marsičem spominjajo na pravice, ki si jih je zagotovila ameriška vlada na Kubi s Platomir amandmanom, ki je bil sprejet tudi v kubansko ustavo. Italija ima po tiranskim pogodbam pravico izkrcati svoje čete v Albaniji, kadar smatra to za potrebno, a to bo smatrala za potrebno takoj, ko bi se pokazalo, da se skuša Albanija izmakniti njenemu neomejenemu vplivu. Razvoj dogodkov v Albaniji bo torej postal še izredno važna mednarodna zadeva, če Italija ne bo znala brzdati svoje prevlelike poželjivosti po tujem blagu.

poletov in gotovo je, da bo s svojim odličnim znanjem in požrtvovalnostjo izvehal odlične pilote.

Naval na potniška letala

Kakor smo pričakovali, se bodo tudi Ljubljanci hitro ogreli za letalski promet ter se z veseljem posluževali zračne poti, ki je bila nedavno odprta. Poročali smo že, da je bilo letalo potniške zveze Ljubljana-Zagreb skoraj vsak dan dobro zasedeno, davi pa je bil dosežen poseben rekord. Na aerodrom se je namreč pripeljal toliko potnikov, da niso mogli vsi odleteti in so se morali mnogi vrniti. Nekemu potniku se je zelo mudilo, pa je zato ponudil mehaniku, ki spremlja vsako letalo, plačano vožnjo z brzavolomom v Zagreb, če mu odstopi svoje mesto. Občinstvo opozarjamo, da se čim prej prijavijo za vožnjo, da ne bo nepotrebnih razočaranj na aerodromu zaradi pomanjkanja prostora.

Herriot v Kijevu

Pariz, 28. avgusta. AA. Iz Kijeva poročajo, da je tamkajšnje prebivalstvo priredilo včeraj priršen sprejem bivšemu predsedniku francoske vlade Edouardu Herriotu. Vse ulice, po katerih je šel Herriot, so bile polne ljudi, ki so navdušeno vzklikale Herriotu in njegovemu spremstvu. Herriotov avto se je moral ustaviti in precej dolgo čakati, ker so manifestanti zahtevali, da jim govori. Ves čas, ko se je Herriot s svojim spremstvom vozil po kijevskih ulicah, je bil ves promet ustavljen.

Hitlerjevski atentatorji pred sodiščem

Dunaj, 28. avgusta. Pred tukajšnjim porotnim sodiščem se je pričel danes proces proti dvema narodnima socialistoma, ki sta letos spomlad vrgla dve ročni bombi na oddelke pomožne policije v Kremasu, pri čemer je bilo več policajev ubitih in ranjenih. Oba obtoženca priznavata dejanje. Za proces vlada veliko zanimanje, ker pričakujejo senzacionalnih razkritij o tajnih manevrih narodnih socialistov v Avstriji.

Odgovor na nemška izzivanja

Verdun, 28. avgusta. AA. Med tem, ko se v odgovor na niedervaldsko demonstracijo pripravljata komunistično zborovanje v Sarbrücknu in socialistično v Neunkirchenu, je prišlo 200 članov društva naturaliziranih Francozov iz Posaarja v Verdun, da protestirajo zoper Niedervald. Goste so sprejeli v mestni hiši, nato so pa položili venec pred spomenik pred Verdunom padlih junakov.

Demonstracija irskih fašistov

Dublin, 28. avgusta. r. Klub strogim ukrepom vlade so včeraj irski fašisti izvršili svoje demonstracije v Beal Blathu, kjer je bil leta 1922 iz zasede ustreljen vodja irskih revolucionarjev Collins. Vlada je koncentrirala v mestu 400 policajev, več oddelkov vojaštva. Fašisti pa so jih s spretnim manevrom zvalili v neki posebni kraj, kakor so v Beal Blathu izneli svojo parado. General O' Duffy je na čelu več tisoč »modrih srajc«, vkrakal v mesto in imel tu svoje zborovanje. V svojem govoru je izjavil, da se bo kljub vsem ukrepom vlade boril za dosego svojih ciljev do zadnjega moža. Ko so se vojaški oddelki in policija vrnili, so morali mirno dopustiti, da se je zborovanje fašistov končalo, kakor so fašisti odšli in ni nikjer prišlo do kakih incidentov.

Dva parnika trčila v pristanišču

Pariz, 28. avgusta. AA. Iz Bilbas poročajo, da sta včeraj trčila drug v drugega blizu pristanišča Berme dva potniška parnika. Pri tem je našlo 13 oseb smrt. Podrobnosti o katastrofi še niso znane.

250 let veržejske garde

Lepa spominska slavnost ob obletnici pregnanja turških roparjev z Murskega polja — Protirevizionistična manifestacija za kralja in Jugoslavijo

Veržej, 27. avgusta. Ob lepi udeležbi naroda se je v solčnem dnevu vršila danes ob priliki proslave 250letnice pregnanja turških roparjev z Murskega polja spominska slavnost uniformirane trške garde v Veržeju. Starodavni trg Veržeja, čigar postanek sega po zgodovinskih najdbah v staro ilirsko dobo, je bil svoje dni važno skladišče za vojne potrebščine. Kot obmejna točka važen v obrambnem in prometnem pogledu je užival že v 14. stoletju razne pravice, ki jih drugi kraji niso bili deležni. Že leta 1300. je bil povzdignjen v trg. Pogorel je in bil znova sezidan. Po veliki zmagi nad Turki pri Dunaju je cesar Leopold I. l. 1688. delil pohvale in milosti vsem, ki so si pridobili zasluge za obrambo dežele. Takrat so veržejski strelci dobili tudi svojo zastavo, ki jo ob slovesnih prilikah s ponosom nosijo do svetovne vojne, dokler je ni zob časa razcefraval do zadnje niti. Danes imajo nov v Jugoslaviji pridobljen prapor.

Zgodovina strelcev sega sicer daleč (za 700 let) nazaj, ko so tod gospodovali Madžari, odnosno Turki ki je bilo v Veržeju že srbsko vojvodstvo. Pred 250 leti je bila turška nevarnost pred Dunajem strta in takrat so tudi veržejski strelci, ki so se postavili v bran domovine, svobodno zadihali.

Ta zgodovinski dogodek so danes nad vse slovesno proslavili. Ves trg je bil v zastavah in slavolikih kakor redkokdaj. Že na predvečer se je pričela slavnost. Pri večernem vlaku je domača garda sprejela eno izmed najstarejših tovariških gard iz Vraždina, nad 50 po številu, ki je s svojimi pestrimi paradnimi uniformami zbudila splošno pozornost. Z njimi se je pripeljal tudi župan in njegov poveljnik dr. Novakovič z vojnimi kuratom in avditorjem advokatom dr. Svobodno. Po pozdravu načelnika domače garde g. Seršena se je vršila po trgu bakljada z ljutomersko mestno godbo na čelu.

Zjutraj je bila na vse zgodaj budnica. Razen omenjene viražinske garde so v teku dneva prispele še uniformirana veterinarska društva iz Ptujja, Sr. Jurja ob Ščavnici in Kapele, tako da je bilo v gasilci vred nad 200 uniformirancev.

Ob pol 9. je bil zbor društev in sprejem gostov. Pokrovitelja podbana, ki je poslal gardi pozdrave in čestitke, je zastopal srbski načelnik dr. Farntnik iz Ljutomerja. Impozanten je bil pogled sredi glavnega trga na vso uniformirano gardo, ki je po pozdravu domačega župana Cmerekarja priredila obhod po trgu.

Ob 9.50 je bila slovesna maša, pri kateri je imel dr. Vrabec na zbrani narod govor, kjer je orisal zgodovinsko ozadje spominske svečanosti. Po maši se je vršilo na glavnem trgu veliko manifestacijsko protestno zborovanje v znak protesta proti madžarskim revizionističnim težnjam in kršilec naših mej. Prvi je izpregovoril znani zgodovinar rojak prelat dr. Kovačič, ki je podrobno orisal zgodovino. Čestital je gardi, ki je živ spomenik nekdanje garde pred 250 leti. Opisoval je gorje nekdanjih dni, ko so vpadli Turki v naše dežele in citiral pri tem pesnika Mažuraniča, ki je dejal: »Ne bi nas imeli narodi za barbare, če bi znali, da smo mi umirali, ko so oni spali.« Turkov danes ni več, pa so zato drugi, ki so željni naše zemlje.

Govoril je potem znano prof. g. Baš,

ki je prav tako poudarjal: »Branili smo se proti Turkom, združeni se bomo bomo tudi proti vsem — in ves svet naj to čuje — ki nam bi hoteli vzeti le košček naše s krvjo pridobljene zemlje. Na njegov predlog je bila poslana našemu viteškemu kralju udanostna brzojavka, vsebujoča tudi protest proti revizionističnim težnjam. Ob viharjih vzklikih kralju, ki so se ponavljali pri slehernem govorniku, je godba zaigrala državno himno.

Gardi je nato čestital viražinski župan dr. Novakovič, rekoč, da smo prišli, da manifestirajo, da »samo jedno in ne damo pedanj zemlje od nase«.

Za tem sta govorila prekmurski narodni poslanec Hajdinjak in zastopnik prekmurskih dobrovoljcev Pavle Horvat. Slednji je med drugim izjavil, da hočemo revizijo, toda za nas, za naše neosvojene brate. Revizionisti so nam šele odprli oči. Tudi g. poslanec Zemljčič je v svojem patriotičnem govoru čestital trški gardi, bodreč jo, naj bo verna naslednica nekdanje garde pred 250 leti.

Po zaključnem pozdravu in čestitkah in manifestacijah za kralja, narod in neokrnjeno domovino je bila z navdušenjem prečitana sprejeta brzojavka Nj. Vel. kralju Aleksandru I., kakor je bila po zahvali načelnika Seršena vsem zastopnikom in slavnostnim gostom lepa spominska svečanost ob 12. uri zaključena.

Popoldne se je pri Hedžetu ob zvokih ljutomerske mestne godbe pod vodstvom Zaherla vršila prijetna narodna veselica.

Daladier ogleduje obmejne utrdbe

Pariz, 28. avgusta. AA. Havas poroča: Predsednik vlade Daladier si je ogledal utrdbe na vzhodni meji in se nato z letalom odpeljal v Metz, kjer sta ga sprejela prefekt in vojaški komandant. Predsednik, ki je potoval brez spremstva, je prošil, naj mu ne napravijo nikakršnega vojaškega sprejema. Včerajšnji večer je Daladier prebil v Metz, danes zjutraj bo v Thionvillu, opoldne pa v Sarregueminesu, kjer si bo ogledal utrdbe na obeh bregovih Moselle.

Tudi Texas v taboru »mokrih«

Pariz, 28. avgusta. AA. Iz Newyorke poročajo, da so v državi Texasu zmagali pristaši točenja alkoholnih pijač. Protiprohibiciji je glasovalo 270.000 ljudi, zanj pa samo 160.000.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 2310.40 — 2327.76, Berlin 1360.14 — 1370.94, Bruselj 799.13 — 803.07, Curih 1108.35 — 1113.85, London 183.19 — 184.78, Newyork 3919.38 — 3947.64, Pariz 224.27 — 225.39, Praha 169.56 — 170.42, Trst 304.10 — 304.3 (premijsa 28.5 odst.) Avstrijski šiling v privatnem klistring 8.76. Grški boni 89.—.

INOZEMSKÉ BORZE.

Zürich, 28. avgusta. Pariz 20.235, London 16.56, Newyork 356.—, Bruselj 72.10, Milan 27.325, Madrid 48.06, Amsterdam 208.45, Berlin 122.90, Dunaj 72.80 — 56.90, Praha 18.30, Varšava 57.80, Bukarešta 8.08.

Tajna pogajanja med Anglijo in Ameriko?

Guverner angleške Narodne banke se mudi že dva tedna v Washingtonu, kjer vodi pogajanja z Rooseveltom o gospodarskih problemih

Washington, 28. avgusta. r. Veliko senzacijo v vseh političnih in gospodarskih krogih je vzbudila vest, da se mudi guverner angleške Narodne banke Montagu Norman že štirinajst dni v Washingtonu ter da je imel v tem času že več sestankov z ameriškim predsednikom Rooseveltom. Bivanje angleškega guvernerja so držali v najstrožji tajnosti in le po naključju je prišla ta vest v javnost. Zatrjuje se, da je prišel Montagu Norman v zelo važni misli z nalogo, da pridobi Roosevelt, za čim tesnejše sodelovanje z Anglijo v pogledu finančne, carinske in trgovinske politike. Montagu Norman si zlasti prizadeva pridobiti Ro-

osevelta za to, da bi stabiliziral dolar v primerni relaciji z angleškim funtom, da bi se na ta način ustalili mednarodni trgovinski odnošaji. V ameriških krogih pa se pojavlja proti temu oster odpor in z vseh strani pritiskajo na Roosevelta, naj ne pristane na to, marveč naj do kraja izvede svoj program za gospodarsko obnovo Amerike. Tako dolgo, dokler druge države ne bodo stabilizirale svojih valut, so ameriški krogi odločno proti stabilizaciji dolarja. Z največjo nestrpnostjo čakajo zato v vseh krogih, kakšen bo rezultat teh razgovorov med Rooseveltom in Montagu Normanom.

Otvoritev pilotske šole v Ljubljani

Danes je bila ob velikem zanimanju gojencev otvorjena pilotska šola, ki bo trajala deset tednov

Ljubljana, 28. avgusta. Z otvoritvijo Aerodroma smo po nekaj dneh dobili tudi že pilotsko šolo, ki nam bo vzgojila gotovo odlične naraščaj letalcev, ob enem pa letalstvo popularizirala med našim prebivalstvom.

Davi ob 5. so se zbrali na aerodromu kandidati in bodoči piloti, tako blagajnik Aerokluba g. Bruno Klemenčič, g. Hribar ter načelnik propagandnega oddelka Aerokluba, znani fotografski umetnik prof. Ivan Noč, ki so kandidati za praktično sportno turistično letanje, razem tega pa so v šoli tudi člani jadrane sekcije, naši znani »Poljedelci«, mladi tehniki Dettler, Šircelj in Raznožnik, ki se bodo v Ljubljani pripravili za bodoče vojne pilote. Gotovo je, da imajo ti mladi fantje polno dobre volje in upamo, da postanejo naši najsilnejši lovci in zračni akrobati.

Davi so se pričeli vaditi gojenci s šolskim letalom »Braudenburg«. Že prvi dan

so napravili nad 20 poletov. Šolo vodi naš odlični pilot g. Gabrijel Vodišek, teorijo pa bodo predavali letalski konstruktor inž. Stanko Bloudek ter inž. Kuhelj in drugi strokovnjaki, a meteorologijo, ki je sive važnosti za letalstvo, bo predaval šef našega meteorološkega zavoda na univerzi g. prof. dr. Reja.

Šola je institucija uprave Aerokluba, ki je za načelnika šole imenovala državnega delegata aerodroma pilota Jožeta Kuharja. Šola traja dnevno od 5. do 8., ko bo pilot Gabrijel Vodišek s svojimi gojenci absolvirati dnevno do 30 poletov, tako da pridejo vsak dan vsi na vrsto. Gojenci so se takoj pričeli učiti propagandnega letanja in bodo najbrž po 20 dnevih, seveda če bo vreme ugodno, že lahko letali samostojno brez učitelja. Ves tečaj bo trajal okrog 10 tednov, ker je treba računati na slabo vreme. Vsega skupaj bo za časa tega tečaja Vodišek napravil okrog 800

